

ELISAN DATAN JA TEKOÄLYN EETTISET PERIAATTEET

1 TARKOITUS:

Elisan visio on olla paras yhteyksien luoja ja tunnustettu kansainvälisten digitaalisten palvelujen tarjoaja ja erinomaisuuden esimerkki. Missiomme on digitalisaatiolla kestävä tulevaisuus. Toimintaperiaatteidemme¹ mukaiset perusarvomme kaikessa liiketoiminnassamme ovat asiakaskeskeisyys, vastuullisuus, uusiutuminen, tuloksellisuus ja yhteistyö.

Olemme rakentaneet erinomaisuuden kulttuuria jo vuosien ajan ja toimintamme perustuu yhteistyökumppaneidemme luottamukseen.

Olemme Elisalla varmoja siitä, että data tuo mukanaan merkittäviä hyötyjä sekä ihmisen että yhteiskunnan hyvinvoinnille, ja haluamme olla tuomassa näitä hyötyjä käytäntöön. Digitalisaation avulla tarjoamme ratkaisuja asioihin, jotka ovat tärkeitä sekä ihmisille että kestäväälle kehitykselle.

Meille on tärkeää toimia kaikissa tilanteissa vastuullisesti, eettisesti ja lainmukaisesti. Elisan yleiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct) muodostavat omille työntekijöillemme eettisen standardin ja odotukset. Edellytämme samoja käytäntöjä myös yhteistyökumppaneiltamme ja toimittajiltamme. Elisan Datan ja Tekoälyn Eettiset Periaatteet tarkentavat toimintaperiaatteitamme ja ohjeistavat luotettavassa datankäytössä ja ratkaisuiden suunnittelussa.

2 MÄÄRITELMÄT

Data voidaan määritellä faktaksi tai luvuksi, tai tiedoksi, joka tallennetaan tietokoneeseen tai joita tietokone käyttää. Tekoälyn määritelmämme perustuu Euroopan Komission tekoälyviestintään². Keräämme, tuotamme ja käsittelemme suuria määriä erilaista digitaalista dataa toiminnassamme ja verkoissamme, ja data on analytiikan, tiedonhallinnan ja päätöksenteon raaka-ainetta. Käytämme datan käsittelyssä tekoälyä, koneoppimista (ML), robotiikkaa ja analytiikkatyökaluja.

3 LAAJUUS

Elisan datan ja tekoälyn eettisiä periaatteita sovelletaan kaikenlaiseen dataan, jota käytetään tutkimukseen, ennakoivaan suunnitteluun, toteutukseen, testaukseen, käyttöön ja seurantaan. Näitä periaatteita sovelletaan kaikkiin Elisan työntekijöihin, ja ne koskevat myös tytäryhtiöitä ja osakkuusyhtiöitä sekä yhteistyökumppaneitamme ja toimittajiamme

---

¹ Elisan yleiset toimintaperiaatteet <https://elisa.fi/yhtiotieto/tietoa-elisasta/code-of-conduct/>

² https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/JURI/DV/2019/11-06/Ethics-guidelines-AI_FI.pdf

4 PERIAATTEET

Tiedostamme datan keräämiseen, hallintaan ja automatisoituun käyttöön liittyvän vastuun. Datankäsittely voi perustua tekoälyn mahdollistamiin tekniikoihin, algoritmeihin, analyyseihin ja sovelluksiin. Datan automatisoinnilla voimme tehdä teknologiastamme, tuotteistamme ja palveluistamme entistä turvallisempia, tehokkaampia, luotettavampia ja arvokkaampia asiakkaillemme ja koko yhteiskunnalle.

Elisan Datan ja Tekoälyn Eettiset Periaatteet noudattavat perusihmisoikeuksia, sovellettavaa sääntelyä ja perusarvoja, ja näin ne varmistavat eettisyyden ja sen, että data on teknisesti varmaa ja luotettavaa.

Olemme tunnistanee seuraavat toiminnallemme oleelliset periaatteet:

Inhimillinen toiminta, vastuu, avoimuus ja selitettävyys

Vastuu on aina ihmisellä, joka hallinnoi ja muokkaa sovellusta tai lopettaa tarvittaessa sen käytön. Elisan henkilöstö vastaa käyttämistämme tiedoista ja niiden hallinnasta.

Tietoja on käsiteltävä laillisesti, oikeudenmukaisesti ja avoimesti, ja käytettyjen menetelmien on oltava avoimia ja helposti selitettäviä. Näin voimme kehittää luottamusta.

Tietosuoja ja tietoturva, auditoitavuus ja tietojen käyttö aiottuihin tarkoituksiin

Henkilötietojen ja viestinnän luottamuksellisuus sekä asiakkaiden yksityisyyden suoja ovat toimintamme edellytys ja ne on kuvattu Elisan Tietosuojaperiaatteissa³ sekä Tietosuojapolitiikassa.

Käytämme asianmukaisia tietoturvaratkaisuja ja -prosesseja, ja tietoturva-asioiden seuranta, korjaus ja raportointi on suunniteltu asianmukaisesti Elisan Tietoturvapolitiikan mukaisesti.

Kaikkiin tietokokonaisuuksiin ja niihin liittyviin analytiikkatyökaluihin liittyy ihmisten aiemmin tekemiä päätöksiä. Näiden päätösten pitää olla mahdollisimman hyvin tarkastettavissa. Tähän tulee kuulua mekanismeja, joilla seurataan sitä, missä yhteydessä tietoja kerätään, suostumusmenetelmiä, vastuuketjuja sekä tietojen laadun ja tarkkuuden arviointia.

Kaikkien tietoja hyödyntävien henkilöiden tulee pyrkiä käyttämään dataa tavalla, joka vastaa tietoja luovuttavan osapuolen aikomuksia ja ymmärrystä. Ihmisille tulee antaa rehellistä tietoa, jotta he ymmärtävät, mitä heitä koskevia tietoja kerätään ja miten niitä käsitellään.

Monimuotoisuus, syrjimättömyys, reiluus, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo

Kaikkien dataa hyödyntävien henkilöiden tulee edistää oikeudenmukaisuutta, monimuotoisuutta ja tasa-arvoa, kun dataa käytetään päätöksenteossa. Tekoälyjärjestelmien käsittelystä seuraavien tulosten on oltava yhtäläisiä kaikille ihmisille riippumatta heidän sosioekonomisesta taustastaan tai asemastaan, eikä minkäänlaista syrjintää saa olla, ei suoraa eikä välillistä. Kun hyödynämme dataa ja tekoälyä päätöksenteon välineenä, tavoitteenamme on luoda oikeudenmukaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia.

Yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvointi, kiertotalous, yksilöiden tukeminen ja haittojen välttäminen

Dataa tulisi käyttää niin, että se tehostaa myönteisiä sosiaalisia muutoksia sekä kestäväää ja ekologista vastuullisuutta. Haluamme tuoda tämän käytäntöön ja olla vastuullinen yhteiskunnallinen toimija, joka pyrkii lisäämään yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Tavoitteenamme on hyödyntää dataa ja suunnitella tekoäly- ja analytiikkajärjestelmämme niin, että ne tuottavat lisäarvoa asiakkaillemme, muille sidosryhmillemme ja sekä ympäristölle että yhteiskunnalle. Kaikkien toimijoiden on kehitettävä ja otettava käyttöön kestäviä, kiertotalouden mukaisia ratkaisuja ja samalla vähennettävä ratkaisuidensa ympäristölle, ilmastolle ja luonnonvaroille koituvia haittoja.

Kaikkien toimijoiden on annettava arvoa päätösten avoimuudelle niin, ettei vahingoiteta ihmisiä tai vaaranneta heidän turvallisuuttaan.

Lisäohjeita Elisan politiikoissa ja periaatteissa ⁴

³ Elisan Tietosuojaperiaatteet

<https://elisa.fi/asiakaspalvelu/aihe/sopimusedot/ohje/tietosuojaperiaatteet/>

⁴ <https://corporate.elisa.fi/vastuullisuus/toimintamalli/politiikat-ja-ohjeet/>

5 HYVÄKSYNNÄT JA OMISTAJUUS

Yritysvastuu sekä eettinen ja laillinen liiketoiminta ovat meille välttämättömiä kaikissa tilanteissa. Toimintamme perustuu Elisan yleisiin toimintaperiaatteisiin ja olemme sitoutuneet YK:n Global Compact -periaatteisiin. Tarkastelemme jatkuvasti toimintatapojamme ja niihin liittyviä periaatteita niin, että voimme noudattaa ja parantaa Elisan Datan ja Tekoälyn Eettisiä Periaatteita. Elisan Yritysvastuun johtoryhmä on hyväksynyt nämä periaatteet. Periaatteita katselmoidaan säännöllisesti.

6 JATKUVA OPPIMINEN JA PARANTAMINEN

Käytännönämme on asettaa periaatteet ja noudattaa niitä, oppia jatkuvasti ja järjestelmällisesti käytännön tapauksista sekä ennakoida kasvavia tulevaisuuden tarpeita.

Näillä periaatteilla pyrimme edelleen lisäämään tietoisuutta etiikasta suunnittelussa, kehittämisessä, toteuttamisessa ja hyviin tarkoitukseen pyrkivässä datan käytössä. Haluamme myös lisätä kaikkien elisalaisten tietoisuutta datankäytön etiikasta ja näin hyödyntää datan tuomia mahdollisuuksia ja varmistaa sen eettisen käytön. Tämän pohjalta tarkistamme ja päivitämme järjestelmällisesti näitä periaatteita.

7 PARANNUSKEINOT

Elisalla on läpinäkyvät mekanismit Elisan yleisten toimintaperiaatteiden vastaisen toiminnan raportointiin.

Elisalaiset, yhteistyökumppanimme ja muut sidosryhmät voivat ilmoittaa epäilyistä Elisan toimintaperiaatteiden rikkomisista sekä Elisan nimettömän ilmoituskanavan⁵ että yhtiön muiden kanavien kautta. Elisan whistleblowing-ilmoituskanava löytyy verkkosivuiltamme, ja se koskee Elisa Oyj:tä sekä sen määräysvallassa olevia tytäryhtiöitä. Kaikki raportit käsitellään Elisan prosessien mukaisesti ehdottoman luottamuksellisesti.

---

⁵ Elisan whistleblowing-ilmoituskanava <https://elisa.fi/yhtiotieto/tietoa-elisasta/code-of-conduct/whistleblowing/>

